

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/146/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718205102
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2019:5718205102.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. R., X.. XX.XX.XXXX, bytom ako stará matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka K. R., X.. XX.XX.XXXX, bytom Y.Á. XX, H. a otec E. Š.A., X.. XX.XX.XXXX, bytom V. X, H. v konaní o návrhu starej matky: Z. R., X.. XX.XX.XXXX, bytom Š. X, H. na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloletá Y., X.. XX.XX.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Z. R., X.. XX.XX.XXXX, ktorá sú oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať a spravovať jej majetok má iba v bežných veciach

Matka je povinná prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľoleté nezaopatrované dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu mesačne od 20.12.2018 vždy do 20. dňa mesiaca vopred k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Dlh na výživnom za obdobie od 20.12.2018 do 30.04.2019 v celkovej výške 122,33 eur je matka povinná uhradiť do troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 100 eur mesačne od 20.12.2018 vždy do 20. dňa mesiaca vopred k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Dlh na výživnom za obdobie od 20.12.2018 do 30.04.2019 v celkovej výške 235,53 eur je otec povinný uhradiť do troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný víkend v kalendárnom roku v sobotu od 16.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 16.00 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti starej matky.

Týmto sa mení Rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/490/2015 zo dňa 10.08.2016 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca na maloletú.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.12.2018 sa stará matka domáhala zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti. Uviedla, že matka žije od júna 2017 v spoločnej domácnosti so

svojím otcom a sestrou. Asi pred rokom sa stalo, že matka prestala venovať pozornosť starostlivosti o maloletú. Aj počas rodičovskej dovolenky venovala viac času rôznym druhom práce (v krčme, butik, v kuchyni,...) a svojim záľubám a starostlivosť o maloletú ponechávala na svojho otca, svoju babku ako aj ju. Stáva sa, že matka má ráno problém vstať k maloletej a ísť s ňou do škôlky. Matka máva obdobia, kedy dokáže prespať aj celý deň a potom starostlivosť o maloletú ponecháva na druhých. Takmer celé víkendy trávi maloletá v jej domácnosti alebo v domácnosti jej matky. Matka maloletej sa po skončení materskej dovolenky zamestnala v kaviarni, má stály príjem, a keď je potrebné na niečo poukázať peniaze, nikdy žiadne nemá. Má podozrenie, že matka maloletej berie drogy, pervitín. Otec maloletej nie je zapísaný v rodnom liste, avšak rozsudkom Okresného súdu Martin 15Cp/490/2015 bolo určené jeho rodičovstvo a zároveň mu bola určená vyživovacia povinnosť. O maloletú záujem neprejavuje.

2. Uznesením 19P/146/2018-8 zo dňa 27.12.2018 súd maloletému dieťaťu ustanovil kolízneho opatrovníka pre konanie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Matka vo svojom vyjadrení zo dňa 25.02.2019 uviedla, že súhlasí s návrhom starej matky. Odchádza pracovne do zahraničia. Verí, že v záujme starej matky bude plnohodnotne zastúpiť jej úlohu a bude jej dopriate sa s maloletou stretávať a kontaktovať sa s ňou. Samozrejmosťou je hradenie finančných prostriedkov a nákladov spojených so starostlivosťou o maloletú.

4. Na pojednávanie sa nedostavila matka, súd pojednával podľa § 31 CMP v jej neprítomnosti.

5. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom starej matky, otca, kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi súdny spis - Rozsudok Okresného súdu Martin sp.zn. 15C/490/2015 a zistil nasledovný skutkový stav.

6. Stará matka zotrvala na podanom návrhu. Vo vzťahu k otcovi žiadala určitý výživný vo výške 100 eur mesačne, matke vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu. Otec s návrhom starej matky súhlasil, žiadal upraviť svoj styk s maloletou. Kolízny opatrovník súhlasil s návrhom starej matky ako aj s návrhom otca upraviť jeho styk s maloletou.

7. Rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 15C/490/2015 zo dňa 10.08.2016 bolo určené otcovstvo k maloletej, otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 80 eur mesačne.

8. V zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

9. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

10. Podľa § 45 ods. 3 zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

11. Podľa § 45 ods. 4 zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

12. Podľa § 45 ods. 5 zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

13. Podľa § 45 ods. 6 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

14. Podľa § 45 ods. 7 zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

15. Podľa § 45 ods. 8 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

16. Podľa § 45 ods. 9 zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

17. Podľa § 47 ods. 2 zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

18. Podľa § 47 ods. 5 zákona o rodine, ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

19. Na základe § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa

osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 ods.1 prvá veta zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

21. Podľa § 76 ods.1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

22. Maloleté dieťa môže byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

23. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 45 zákona o rodine vyplýva, že na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti musí byť splnená podmienka, spočívajúca v záujme dieťaťa na takomto opatrení. Záujem dieťaťa je pritom nutné posudzovať objektívne a je daný najmä vtedy, keď rodičia porušujú svoje rodičovské práva a povinnosti (medzi ktoré patrí sústavné a dôsledné zabezpečovanie starostlivosti o výchovu dieťaťa, jeho zdravie, výživu), keď rodičia nie sú schopní poskytnúť dieťaťu adekvátnu starostlivosť alebo starostlivosť o dieťa zanedbávajú, v dôsledku čoho môže byť výchova dieťaťa vážne ohrozená.

24. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že matka aktuálne nezabezpečuje starostlivosť o maloletú, pracovne sa zdržiava mimo územia Slovenskej republiky. S návrhom starej matky súhlasila. Otec rovnako s návrhom starej matky súhlasil, záujem o zabezpečovanie osobnej starostlivosti neprejavil. Stará matka má pre maloletú vytvorené vhodné podmienky a spĺňa predpoklady na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu súd konštatuje, že je v záujme maloletej, aby bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Je nutné uviesť, že medzi otcom a maloletou nie je vytvorený vzťah, otec s maloletou nie je v pravidelnom kontakte. Na základe toho sa stará matka s otcom dohodli aj na úprave styku otca s maloletou v rozsahu ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia za prítomnosti starej matky. Takto upravený styk je rozhodne v záujme maloletého dieťaťa a môže dopomôcť k vytvoreniu citovej väzby medzi maloletou a otcom.

25. Pokiaľ ide o určenie a výšku výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletej a z možností, schopností a majetkových pomerov rodičov. Z vyššie citovaného § 62 zákona o rodine vyplýva, že deti sú vzhľadom na svoj vek odkázané na výživu svojich rodičov, pričom na výžive dieťaťa sa majú podieľať obaja rodičia, primerane svojim možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom. Súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona rozhodol o vyživovacej povinnosti matky, ktorej stanovil povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne (aktuálne suma 28,08 eur) vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin. Otec v súlade s návrhom starej matky súhlasil s výškou výživného 100 eur mesačne, čo zodpovedá odôvodneným potrebám maloletej a možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca.

26. Zároveň súd rozhodol o dlžnom výživnom za obdobie od podania návrhu (20.12.2012) do konca mesiaca, v ktorom bol rozsudok vyhlásený (30.04.2019) v celkovej výške matka - 122,33 eur (december: 28,08 eur/31dní mesiaca december = 0,91 eura deň * 11 = 10,01 eura, január - apríl = 28,08 * 4 = 112,32 eur), otec - 235,53 eur (december: 100 eur/31dní mesiaca december = 3,23 eura deň * 11 = 35,53 eura, január - apríl = 100 * 4 = 435,53 eur - 200 eur uhradené výživné = 235,53 eura), ktoré sú rodičia povinní uhradiť do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

27. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu, pretože prejednával vec v konaní, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.